

WYNIKI KONTROLI ETYKIET ENERGETYCZNYCH OPRAW OŚWIETLENIOWYCH

INFORMACJA O WYNIKACH KONTROLI ETYKIET ENERGETYCZNYCH OPRAW OŚWIETLENIOWYCH

Termin: IV kwartał 2019 roku

Kontrolujący w ramach planu: 16 wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Gorzów Wlkp., Katowice, Kielce, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław).

Cel kontroli: sprawdzenie czy dostawcy i sprzedawcy opraw oświetleniowych prawidłowo sporządzają i uwidaczniają etykiety energetyczne informujące o zużyciu energii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE¹ oraz rozporządzeniem delegowanym Komisji nr 874/2012 z dnia 12 lipca 2012 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego lamp elektrycznych i opraw oświetleniowych².

Zasady, procedury kontroli oraz sankcje określa ustawa z 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią³.

Zakres podmiotowy kontroli etykiet energetycznych opraw oświetleniowych: kontrolami objęto 110 przedsiębiorców, w tym:

- 71 placówek sprzedawców detalicznych,

¹ Dz. Urz. UE L 198/1 z 28.07.2017, zwane dalej „rozporządzeniem (UE) 2017/1369”.

² Dz. Urz. UE L 258/1 z 26.9.2012, zwane dalej „rozporządzeniem delegowanym 874/2012”.

³ Dz.U. z 2019 r. poz. 1030, zwana dalej „ustawą o etykietowaniu energetycznym”.

- 31 sklepów detalicznych wielkopowierzchniowych,
- 5 sprzedawców hurtowych,
- 2 placówki producenta,
- 1 placówkę importera.

Zakres przedmiotowy kontroli etykiet energetycznych opraw oświetleniowych: łącznie skontrolowano 395 opraw oświetleniowych.

Wyniki kontroli etykiet energetycznych opraw oświetleniowych: ogółem zakwestionowano 88 wyrobów⁴ (22,3 proc.). Wykryto m.in. następujące niezgodności:

- w 50 przypadkach na wyrobie brakowało etykiety energetycznej;
- w 35 przypadkach etykieta energetyczna została nieprawidłowo sporządzona;
- w 15 przypadkach etykieta energetyczna została nieprawidłowo umieszczona;
- wśród opraw oświetleniowych wprowadzanych do obrotu w opakowaniu wraz ze źródłami światła, które mogą być wymieniane w oprawie przez użytkownika w 7 przypadkach brakowało oryginalnego opakowania albo informacji w innej formie o źródle światła.

Wyniki kontroli: na 395 sprawdzonych modeli opraw oświetleniowych łącznie zakwestionowano 88 (22,3 proc.), z uwagi na brak etykiety energetycznej lub jej

⁴ 1 wyrób może mieć więcej niż jedną niezgodność.

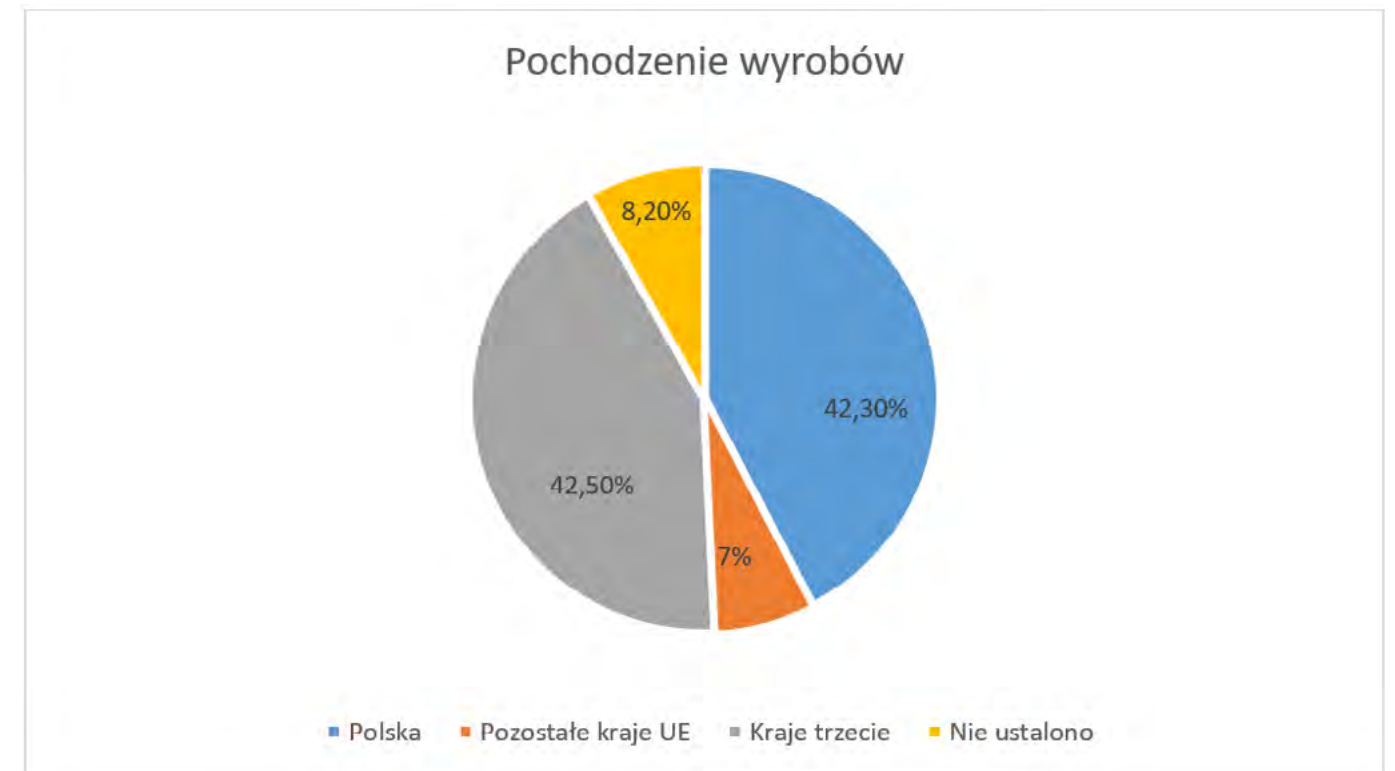
nieprawidłowe sporządzenie (niezgodnie ze wzorem z rozporządzenia nr 874/2012). Zatem konsumenci nie byli prawidłowo poinformowani przed podjęciem decyzji zakupowej o tym do jakiej klasy źródeł światła oprawa jest przystosowana lub czy źródła światła są wymienne, co mogło doprowadzić do większego zużycia energii elektrycznej, nie zadziałania oprawy lub nieświadomego zakupu oprawy z niewymiennymi źródłami światła LED. Ponadto brak oznaczenia nazwy dostawcy (producenta) lub modelu może utrudniać konsumentowi reklamowanie towaru.

Działania Inspekcji Handlowej: w 34 przypadkach wystąpiono o podjęcie przez przedsiębiorców działań naprawczych. We wszystkich przypadkach działania zostały podjęte. Działania naprawcze polegały, w zależności od stwierdzonych nieprawidłowości, na dołączeniu etykiet energetycznych lub ich poprawieniu zgodnie ze wzorem z rozporządzenia nr 874/2012. Należy nadmienić, iż niektóre niezgodności dotyczyły tego samego modelu oprawy, np. etykieta energetyczna, która została

nieprawidłowo sporządzona, była zarazem nieprawidłowo umieszczona. W pozostałych przypadkach działania dobrowolne polegające na dołączeniu etykiet energetycznych lub ich poprawieniu zgodnie ze wzorem z rozporządzenia nr 874/2012 zostały podjęte już w trakcie kontroli. 8 spraw jest w toku do momentu sporządzenia informacji.

Kary nałożone przez Inspekcję Handlową: w 20 przypadkach wszczęto postępowania administracyjne ws. nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 17 ustawy o etykietowaniu energetycznym. Najniższa możliwa wysokość kary, jaką może nałożyć wojewódzki inspektor IH za brak lub nieprawidłową etykietę albo jej niewłaściwe umieszczenie, wynosi obecnie 4 583 zł. Do chwili sporządzenia niniejszej informacji wydano 3 decyzje nakładające kary pieniężne w łącznej wysokości 13 749 zł.

Wykres 1. Pochodzenie opraw oświetleniowych

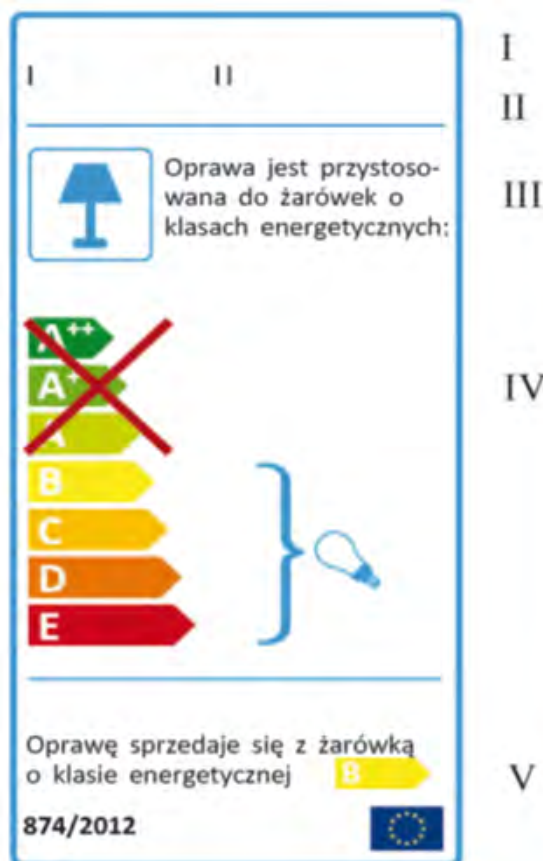
Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej

PORADY DLA KONSUMENTÓW

Przy zakupie oprawy oświetleniowej zwracamy uwagę na informację umieszczoną na etykiecie energetycznej dołączonej do oprawy. Obowiązek umieszczania etykiet energetycznych dotyczy najbardziej popularnych i oferowanych konsumentom opraw oświetleniowych.

Etykieta energetyczna powinna być umieszczona albo blisko wystawionej oprawy oświetleniowej, aby była identyfikowalna jako etykieta towarzysząca modelowi bez konieczności odczytywania marki i numeru modelu na etykiecie albo w bezpośrednim sąsiedztwie najbardziej widocznych informacji o wystawionej oprawie oświetleniowej (np. ceny lub informacji technicznych) w punkcie sprzedaży.

Przykłady wzoru etykiety dla oprawy oświetleniowej (nie jest to jedyny możliwy wariant):

- I. nazwa dostawcy lub znak towarowy,
- II. oznaczenie modelu dostawcy,
- III. zdanie opisujące oprawę - patrz przykłady.
- IV. zakres klas efektywności energetycznej lamp elektrycznych wykorzystywanych lub mogących być wykorzystanych w oprawie,
- V. informacja dotycząca opraw – patrz przykłady (miejsce zostawia się puste jeżeli oprawa oświetleniowa jest przystosowana wyłącznie do lamp, które może wymieniać użytkownik, a oprawa nie zostanie w nie zaopatrzona).

Jak widać na przedstawionych przykładach etykieta energetyczna zawiera różne informacje, które mają ułatwić klientowi podjęcie decyzji o zakupie. Do najważniejszych z nich należy zakres klas efektywności energetycznej źródeł światła wykorzystywanych lub mogących być użytych w oprawie oraz informacje o oprawie oświetleniowej, które występują na wszystkich etykietach niezależnie od rodzaju oprawy, tzn. nazwa dostawcy lub jego znak towarowy, oznaczenie modelu dostawcy (co oznacza kod, zazwyczaj alfanumeryczny, odróżniający określony model oprawy od innych modeli o takim samym znaku towarowym lub z taką samą nazwą dostawcy), rodzaj źródła światła, do których przystosowana jest dana oprawa. Pozwalają one na porównywanie opraw oświetleniowych w celu podjęcia odpowiedniego wyboru, tak aby dostosować oświetlenie do potrzeb użytkownika.

Należy pamiętać, że im wyższa klasa efektywności energetycznej zastosowanej w oprawie lampy elektrycznej (lub lamp elektrycznych), tym niższe zużycie energii, a co za tym idzie również niższe rachunki za prąd.

Jednak nie do wszystkich opraw oświetleniowych mają być dołączone etykiety. Etykiet nie muszą posiadać oprawy, które są zasilane bateriami lub są przeznaczone do celów innych niż oświetlenie pomieszczeń, np. przeznaczone do terapii fotodynamicznej, ogrodnictwa, pielęgnacji zwierząt, używane jako produkty owadobójcze, do ogrzewania lub sygnalizacji ulicznej albo oznaczania przeszkód lotniczych.

Alternatywne wersje etykiety w układzie pionowym:

